

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ІНСТРУМЕНТУВАННЯ ТА ДИРИГУВАННЯ

фахова профілізація «Музичне мистецтво естради та джазу» (інструменталісти)

Спеціальність		В 5 Музичне мистецтво
Галузь знань		В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Ступінь вищої освіти		Бакалавр
Освітньо-професійна програма		Оркестрова майстерність
Курс		1
Семестр		1 – 2
Обсяг дисципліни (години / кредити ЄКТС)		180 годин / 6 кредитів ЄКТС
Статус дисципліни (обов'язкова / вибіркова)		Обов'язкова
Мова викладання		Українська
Інформація про викладача	Прізвище, ім'я, ім'я по батькові	Чуриков Віктор Васильович
	Науковий ступінь, вчене / почесне звання	Професор, Заслужений діяч мистецтв України
	Посада	Професор кафедри музичного мистецтва естради та джазу
	Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/art-of-pop-and-jazz/Churikov.pdf
	e-mail	viktor.churikov@num.kh.ua
Анотація		Навчальна дисципліна «Основи інструментування та диригування» передбачає підготовку кваліфікованих професійних музикантів-інструменталістів, які володіють базовими знаннями та навичками інструментування та диригування, здатних до практичної діяльності з колективами та ансамблями естрадного та джазового напрямку; ознайомлення студентів зі становленням та розвитком вітчизняних та західних шкіл диригентського виконавства.
Мета дисципліни		Засвоєння сукупності знань та умінь про сутність основ інструментування, ознайомлення здобувачів зі становленням та розвитком вітчизняних та західних шкіл диригентського виконавства. Навчальна

	дисципліна покликана сприяти прагненню до професійної самореалізації у здобувачів, а також уміння застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської та диригентської діяльності. ПРН 5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію. ПРН 9. Демонструвати володіння теоретичними та практичними основами інструментування, аранжування музики та композиції, вміння здійснювати переклад музичних творів для різних колективів (оркестру, ансамблю, хору). ПРН 10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.
Загальні компетентності	ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 12. Здатність працювати автономно. ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові) компетентності	СК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності. СК 2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності. СК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва. СК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва. СК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності. СК 8. Здатність здійснювати диригентську діяльність. СК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу. СК 11. Здатність оперувати професійною термінологією. СК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків. СК 17. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології виконавської, диригентської та педагогічної діяльності.
Професійні компетентності	ПК5. Здатність визначати напрями, види та способи підвищення рівня власних педагогічних та фахових компетентностей.

Зміст навчальної дисципліни	<u>Розділ 1. Основи інструментування</u> <i>Тема 1.</i> Види оркестрів та ансамблів, графічне оформлення партитур <i>Тема 2.</i> Інструменти ритм-секції, їх функції <i>Тема 3.</i> Види танцювальної ритміки <i>Тема 4.</i> Група саксофонів <i>Тема 5.</i> Група мідних духових інструментів <i>Тема 6.</i> Група струнно-смичкових інструментів <i>Тема 7.</i> Додаткові інструменти <i>Тема 8.</i> Гармонізація мелодії, супровід, поліфонія <i>Тема 9.</i> Аранжування для ансамблів комбо <i>Тема 10.</i> Вокал <u>Розділ 2. Основи диригування</u> <i>Тема 1.</i> Історія диригування <i>Тема 2.</i> Теоретичні основи диригування <i>Тема 3.</i> Агогіка, динаміка, темпи в практиці диригента <i>Тема 4.</i> Аналіз та інтерпретація творів Віденської класичної школи <i>Тема 5.</i> Аналіз та інтерпретація творів композиторів-романтиків <i>Тема 6.</i> Аналіз та інтерпретація творів західноєвропейських та східноєвропейських композиторів <i>Тема 7.</i> Критичний аналіз музичних творів різних композиторів в переробці для рок-груп, естрадно-джазових колективів <i>Тема 8.</i> Психологічний аспект роботи диригента з оркестром
Види занять	Семінарські, практичні, самостійна робота. Групові заняття з викладачем, самостійна робота здобувачів, інформальна освіта. Навчальна дисципліна може викладатися здобувачам вищої освіти з особливими освітніми потребами.
Методи навчання	Семінарські та практичні заняття, самостійна робота. Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу <i>Moodle, Viber, Messenger, Telegram, Wet Chat</i> (іноземні студенти), електронні поштові скриньки тощо. Практичний метод (індивідуальні практичні заняття); словесний метод (дискусія, співбесіда тощо); наочний метод (метод звукової ілюстрації музичного твору в інтерпретації видатних виконавців і метод демонстрацій); відео-метод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо); самостійна та індивідуальна аналітична робота здобувачів вищої освіти тощо.
Форми, методи та критерії оцінювання	Оцінювання результатів навчання студентів здійснюється за 100- бальною шкалою та шкалою ЄКТС відповідно до Положення про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти.

	Поточний контроль (max 60 балів): виконання практичних завдань дисципліни інструментування, теоретичне опитування на семінарах, складання реферату з однієї теми розділу “Основи диригування”. Семестровий контроль (max 40 балів): усне опитування з тем дисципліни; диригування двох різнопланових творів естрадного та джазового напрямку у виконанні оркестрових колективів. Умовою допуску до семестрового контролю є виконання програми освітнього компонента й отримання за виконання завдань поточного контролю не менше ніж 20 балів. Мінімальна загальна кількість балів для отримання позитивної оцінки з дисципліни – 60. Із критеріями оцінювання навчальних досягнень здобувачів поточного та семестрового контролю і послідовністю накопичення балів студентів ознайомлюють на першому аудиторному занятті та за посиланням https://docs.google.com/document/d/1urmNY3ZJgiFnU0zcT4HeUcXJD4Y_iNCt/edit?usp=sharing&oid=116632513681771038176&rtpof=true&sd=true
Особливості та політики дисципліни	Під час вивчення навчальної дисципліни викладач та здобувачі комунікують завдяки таким засобам, як Moodle, ZOOM, MEET, листування через e-mail, посилання на Google-диск тощо. Від здобувачів очікується регулярне відвідування усіх видів занять відповідно розкладу. Порядок повторного проходження контрольних заходів та ліквідації академічної заборгованості визначено Положенням про організацію та проведення поточного та семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти. Необхідною вимогою під час навчання є дотримання академічної доброчесності. В університеті панують взаємоповага, шанобливість, чесність.
Рекомендовані джерела інформації	<u>Інструментування, аранжування</u> Андрєєва, О. (1985). <i>Ударні інструменти сучасного симфонічного оркестру</i>. Муз. Україна. Грищенко, В. (2016). <i>Композиція та комп'ютерне аранжування</i>. НАКККиМ. Лебедев, В. (2010)ю <i>Словник-довідник з інструментознавства</i>. Нова кн. Олійник, В. (2006). <i>Основи комп'ютерного аранжування музичних творів з використанням програми Cubase SX3</i>. Абетка. Хашеватська, С. (2008). <i>Інструментознавство</i>. Нова кн. Чуриков, В. (2025). <i>Конспект лекцій з дисципліни «Основи інструментування»</i>. ХНУМ. <u>Диригування, оркестр</u> Володченко, Ж. (2000). <i>Основи техніки диригування</i>.

	НДПУ. Доронюк, В. (2004). <i>Курс техніки диригування</i>. Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника. Євсеєнко, О. (2006). <i>Організація самостійної роботи студентів на початковому етапі навчання в класі диригування</i>. Альма-матер. Кириленко, Я. (2020). <i>Теоретичні та практичні засади диригентської підготовки</i>. Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Кофман, Р. (1986). <i>Виховання диригента: психологічні особливості</i>. Муз. Україна. Откидач, В. (2014). <i>Історія та теоретичні основи диригування</i>. Форт.
--	--

Силабус розроблено відповідно до робочої програми навчальної дисципліни «Основи інструментування та диригування», затвердженої науково-методичною радою Харківського національного університету мистецтв імені І.П. Котляревського, протокол № 9 від 26 червня 2025 р.